

Nr 241

- Av fru **Wallentheim m. fl.**, om utredning rörande massör- och sjukgymnastutbildning för blinda och synskadade.

(Lika lydande med motion nr 296 i Andra kammaren)

Bristen på sjukgymnaster och dess allvarliga konsekvenser för sjukvårdshuvudmännen, enskilda och samhällsekonomin har flera gånger belysts i riksdagen. Medicinalstyrelsen angav 1960, efter förnyad approximativ beräkning, behovet av nya tjänster under 1960-talet till 528, innebärande, bl. a. med hänsyn till rehabiliteringsvårdens kraftiga utbyggnad och effektiviserad CP-vård, en betydande uppräknig mot tidigare prognos.

1961 tillkallade ecklesiastikminister Edenman en utredningsman med uppgift att utreda och framkomma med förslag till en ökad utbildningskapacitet på området och därmed sammanhängande spörsmål.

Enligt vad som inhämtats är sjukgymnast- liksom massöryrket lämpliga arbetsområden för synskadade och blinda. Rätt negativa uppfattningar rörande de synskadades och de blindas möjligheter att vinna utkomst, annat än företrädesvis som borstbindare och pianostämmare, ha tidigare varit förhärskande. Dessa ha under senare år förändrats med stöd av de mycket gynnsamma erfarenheter som vunnits av deras placering på skilda, förr helt otänkbara arbetsområden. Syndefekten uppväges ofta av en skärpning av andra sinnen och uppövad extrem känsel i fingrar och händer. Utomlands arbeta många blinda synskadade som sjukgymnaster och massörer. I Finland utexamineras årligen 10—30 massörer från de blindas yrkesskola i Helsingfors och erhålla därefter legitimation. Vid Oslo Ortopediska instituts 2-åriga utbildning för sjukgymnaster reserveras årligen 3 platser för blinda. I Italien skall enligt ett nytt lagförslag antalet blinda massörer inom den slutna sjukvården ökas och möjlighet skall garanteras dem att vinna legitimation som sjukgymnaster. I USA utnyttjas blinda på båda dessa arbetsområden, och i England äro drygt 250 blinda massörer och sjukgymnaster i arbete. I vårt land finnas f. n. 20 blinda sjukgymnaster och massörer, av vilka 9 erhållit legitimation som sjukgymnast av medicinalstyrelsen, 2 utbildats i utlandet och 2 icke sökt legitimation. Övriga arbeta som massörer. Samtliga av dessa anse, att deras handikapp inte vållar några speciella problem i yrkesutövningen.

Enligt uppgift ha svårigheterna för blinda och synskadade att vinna tillträde till sjukgymnastutbildningen berott på, utöver att man i realiteten kräver studentexamen, att de syndefekta inte ansetts kunna tillägna sig utbild-

ningens teoretiska innehåll. Svenska blindföreningen upplyser att detta — i varje fall numera — inte skapar några problem. Talboken har öppnat nya möjligheter, och till framställningen av dessa böcker utgår nu statsbidrag.

Undertecknade anse att utbildningen för blinda för vinnande av legitimation som sjukgymnaster bör ordnas liksom för dem som önska utbildning till massör. Ingen sådan utbildning förekommer nu i vårt land. Den årliga utbildningskapaciteten av sjukgymnaster utgör 110. Att reservera vissa utbildningsplatser för blinda eller synskadade synes icke ändamålsenligt, om man syftar till ett tillskott av utexaminerade. Däremot förefaller en fristående elevgrupp, förlagd till någon utbildningsinstitution och i lämpliga delar samordnad med den reguljära undervisningen, kunna vara en framkomlig väg. För detta tala också direktiven till 1961 års utredning. Däri sägs, att samråd skall äga rum med arbetsterapeututredningen för en eventuell samordning av undervisningen på vissa avsnitt på dessa båda utbildningsområden. Det utsägs i direktiven också, att formerna och innehållet i gällande intagningsbestämmelser till sjukgymnastutbildning endast skola beröras i den mån detta är nödvändigt med hänsyn till en sådan möjlig samordning. Det synes sålunda erforderligt att särskilt beslut fattas för att frågan om de blindas och synskadades utbildning skall komma under prövning.

Med hänsyn till ovanstående hemställa undertecknade.

att riksdagen måtte besluta att hos Kungl Maj:t hemställa om att massör- och sjukgymnastutbildningen för blinda och synskadade blir föremål för utredning.

Stockholm i januari 1962

Annie Wallentheim

Göran Karlsson

Lisa Mattson

Nils Nestrup

Dagmar Ranmark
